

Redactie: Postbus 318
7400 AH Deventer
Telefoon : 0570 - 682116
Internet : www.sptdv.nl
E-mail : info@sptdv.nl

Juli 2012

Jaargang 14

Inleiding

In dit bulletin treft u de volgende informatie van uw pensioenfonds (TDV) aan:

- Samenvatting van het jaarverslag 2011.
- Verschuiving ingangsdatum AOW.
- Vacature in het bestuur.
- Ontwikkelingen in 2012.
- Samenvatting van het financieel crisisplan.

Samenvatting van het jaarverslag 2011

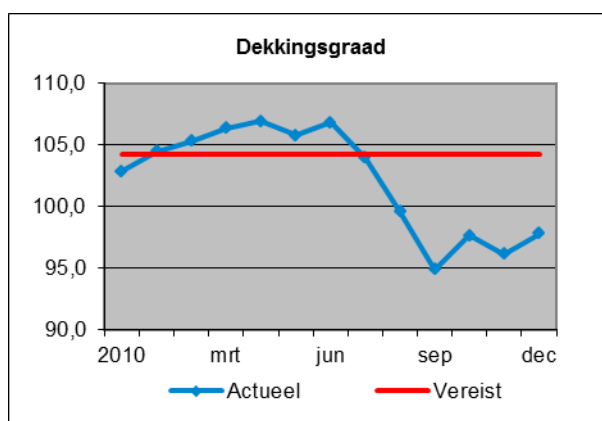
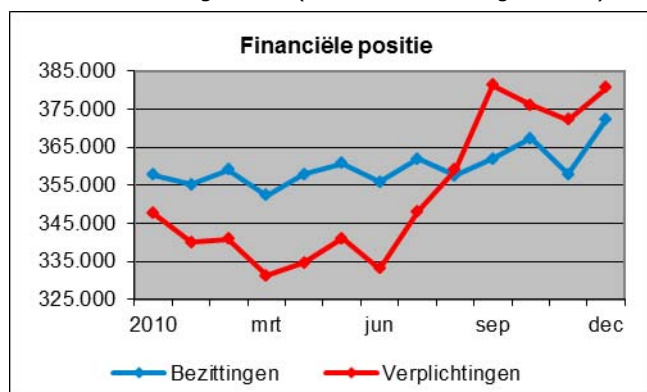
Algemeen

Pensioenen waren in 2011 bijna dagelijks in het nieuws. Het pensioenakkoord hield de gemoederen vrijwel het hele jaar bezig. In 2010 was een akkoord gesloten tussen werknemers en werkgevers. In juni 2011 werd met het kabinet overeenstemming bereikt. Echter binnen de vakbonden ontstond grote onenigheid over het bereikte akkoord. Het bereikte akkoord behoeft nog veel uitwerking. Het pensioenakkoord is van groot belang voor deelnemers. Het bestuur hoopt dat er in 2012 meer duidelijkheid komt over de voortgang en inhoud van het akkoord.

In de zomer herleefde de crisis in het eurogebied in volle hevigheid. Dit leidde tot grote dalingen op de aandelenbeurzen en daling van de rente. Hierdoor verslechterde de financiële positie van de meeste pensioenfondsen aanzienlijk en dreigen veel pensioenfondsen (in 2013) de pensioenuitkeringen en pensioenaanspraken te moeten verlagen (ook wel korten genoemd). Voor TDV is dit gelukkig (vooralsnog) niet het geval.

Financiële positie

Door de daling van de aandelenbeurzen en vooral door de daling van de rente is de dekkinggraad (de verhouding van de bezittingen ten opzichte van de verplichtingen) in 2011 verslechterd en bedroeg per ultimo 2011 97,8% (ten opzichte van 102,8% per eind 2010). TDV bevindt zich hierdoor nog steeds in een situatie van een dekkingstekort (zie onderstaande grafieken).

Als gevolg hiervan was TDV niet in staat om de pensioenaanspraken en pensioenrechten per 1 januari 2012 te verhogen. Ook per 1 januari 2011 heeft er geen verhoging plaatsgevonden.

Jaarlijks dient TDV het in 2009 ingediende herstelplan te evalueren. Uit de evaluatie in 2011 kwam naar voren dat TDV naar verwachting uit de situatie van een dekkingstekort zal komen, maar dat gold niet voor het reservetekort. Na uitvoerig beraad heeft het bestuur hierop besloten pas toeslagen toe te gaan kennen vanaf het moment dat de dekkinggraad minimaal 110% (was 105%) bedraagt. Door deze wijziging in het toeslagenbeleid wordt bereikt dat ook het reservetekort binnen de wettelijke termijn (eind 2023) wordt opgeheven.

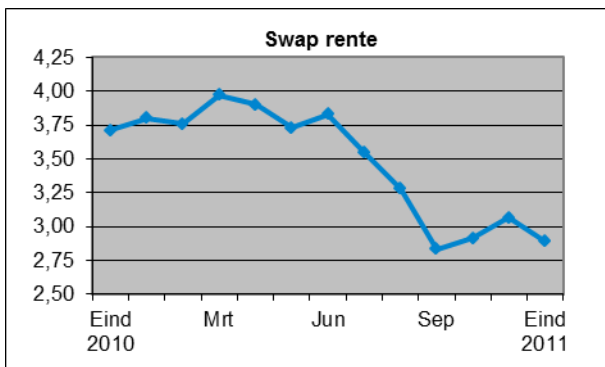
Uitvoeringskosten

Uitvoeringskosten hebben een belangrijke invloed op het resultaat voor deelnemers. In 2011 heeft de Autoriteit Financiële Markten (AFM) een onderzoek gedaan naar deze kosten bij pensioenfondsen. Hierop heeft de Pensioenfederatie (belangenorganisatie van Nederlandse pensioenfondsen) aanbevelingen gedaan en pensioenfondsen opgeroepen om de uitvoeringskosten zo veel mogelijk inzichtelijk te maken. In onderstaande tabel zijn de uitvoeringskosten van TDV samengevat.

	x 1.000 €	Per deelnemer in euro per jaar
Pensioenuitvoeringskosten	475	107
Vermogensbeheerkosten		In % gemiddeld vermogen
Intern	388	0,11%
Extern	1353	0,37%
Transactiekosten	427	0,12%

Beleggingen

Aandelenbeurzen waren de eerste vier maanden positief gestemd. Daarna kwam de draai naar dalende beurzen door de afzwakende groei en het oplaaieren van de schuldenproblematiek in de eurozone. In het eerste halfjaar was de rente vrij stabiel tot licht stijgend. In de zomer nam de kapitaalmarktrente in de VS en de sterke eurolanden echter een duikvlucht door de afnemende groei en vooral door financiële problemen in de zuidelijke landen van het eurogebied (zie grafiek).

Beleggingsresultaat

In 2011 werd een beleggingsresultaat van 8,3% behaald. Dit resultaat is, zoals in onderstaande tabel is te zien, voor een groot gedeelte tot stand gekomen door het hoge rendement van de matching-portefeuille (13,5%). De return-portefeuille behaalde een licht negatief resultaat (-0,7%). Het rendement van de portefeuille van 8,3% was iets beter dan het rendement van de strategische norm-portefeuille (7,9%). De normportefeuille is een richtlijn voor het fonds.

Beleggingscategorie	Rendement	Norm
	2011	2011
Matching-portefeuille	13,5	12,8
Return-portefeuille	-0,7	-0,4
Aandelen	-4,1	-8,8
Vastgoed	4,1	6,8
Overig	-1,3	1,3
Totaal	8,3	7,9

Beleggingsbeleid

De hoogte van de verplichtingen van TDV wordt sterk beïnvloed door de rente. TDV beschermt zich hier gedeeltelijk tegen. Dit gebeurt in de matching-portefeuille. Per ultimo 2010 was TDV voor ongeveer 60% beschermd. Dit percentage is in het eerste halfjaar van 2011 verlaagd naar 50%, maar in de zomermaanden, toen de problemen in het eurogebied verergerden, weer snel verhoogd naar 65%. In het begin van het jaar lag de aandelenweging boven de normweging. In het tweede kwartaal is de weging teruggebracht naar neutraal en later nog iets verminderd (zie onderstaande tabel).

Beleggingscategorie	In euro's	In %	Norm in %	Bandbreedte in %
Stand per eind 2011				
Matching-portefeuille	79,8	21,4		
Aandelen	111,3	29,8	32,5	20 - 40
Vastgoed	86,0	23,1	27,5	20 - 30
Overige beleggingen	96,1	25,7	40	25 - 50
	373,2	100	100	

Premie

Indien een pensioenfonds in de situatie van een dekkingstekort verkeert, dient zij volgens de richtlijnen van DNB (De Nederlandsche Bank) een premie in rekening te brengen die bijdraagt aan het herstel.

Om aan deze eis te kunnen voldoen, moest de premie verhoogd worden van 23,4% van de pensioengrondslag in 2010 naar 26,4% in 2011. Deze stijging is veroorzaakt door de daling van de rente. De verhoging van de premie is volledig door de werkgever betaald. De werknemersbijdrage bleef onveranderd 11,5%. Naast de pensioenpremie betaalde de werkgever een premie van 1,7% van het pensioengevend salaris (2010: 3,5%) aan het PME voor de financiering van de TOP-regeling.

Voor werknemers van Ardagh Services Netherlands B.V. steeg de premie van 18,0% in 2010 naar 22,5% in 2011.

Bestuur

Er bestond al enige tijd een vacature voor een vierde bestuurslid namens de werkgever. Deze vacature is per april 2011 ingevuld door de benoeming van de heer Jongsma. De heer Jongsma is fabrieksdirecteur in Hoogeveen.

Door de overname van Impress B.V. zijn er een aantal wijzigingen in de organisatie opgetreden. Als gevolg hiervan is de heer Van Spaandonk na een bestuurslidmaatschap van 9 jaar opgevolgd door de heer Vissers. De heer Vissers is hoofd personeelszaken van de gehele Ardagh organisatie wereldwijd. Daarnaast is de heer Vissers voorzitter van het bestuur van Stichting Pensioenfonds Ardagh Nederland (SPAN). Dit is het pensioenfonds van de Nederlandse glasfabrieken van de Ardagh Group. Het bestuurslidmaatschap van de heer Vissers draagt bij aan een nauwere samenwerking tussen TDV en SPAN. In dit kader wil het bestuur vermelden dat de heer Hillen, directeur van TDV, in 2011 is toegetreden als lid en secretaris van het bestuur van SPAN.

Mijnpensioenoverzicht.nl

In 2011 is de website mijnpensioenoverzicht.nl gelanceerd. De website is bedoeld voor al diegenen die inzicht willen hebben in hun AOW en het pensioen dat zij via hun werk opbouwen. De site geeft ook inzicht in het pensioen van diegenen die in het verleden van baan zijn veranderd en hun opgebouwde pensioen hebben achtergelaten bij hun oude pensioenfonds of -verzekeraar.

De website geeft alleen informatie over AOW en pensioenen die nog niet uitgekeerd worden. Gepensioneerden zien dan ook niet wat zij aan pensioenuitkeringen ontvangen. Wie de stand van zijn pensioen en AOW in wil zien, heeft zijn DigiD nodig om te kunnen inloggen.

Verschuiving ingangsdatum AOW

Het kabinet heeft besloten om met ingang van 1 april 2012 de AOW niet meer in te laten gaan op de eerste dag van de maand waarin iemand 65 jaar wordt maar op de dag dat iemand daadwerkelijk 65 wordt. Dit levert de overheid een flinke besparing op. Vooralsnog sluit TDV zich hier niet bij aan en blijft de ingangsdatum van het pensioen van TDV de eerste dag van de maand waarin iemand 65 jaar wordt. Het heeft echter wel gevolgen voor de diverse deelnemers. Actieve deelnemers kunnen het gemis van een aantal dagen AOW compenseren door langer door te werken. Voor deelnemers die per 1 april 2012 met vervroegd pen-

sioen waren, is deze compensatiemogelijkheid er niet. Deze deelnemers zullen een stukje AOW mislopen. Voor gewezen deelnemers is de situatie afhankelijk van de mogelijkheid of zij bij hun huidige werkgever door kunnen werken tot hun 65^e verjaardag.

Vacature in het bestuur

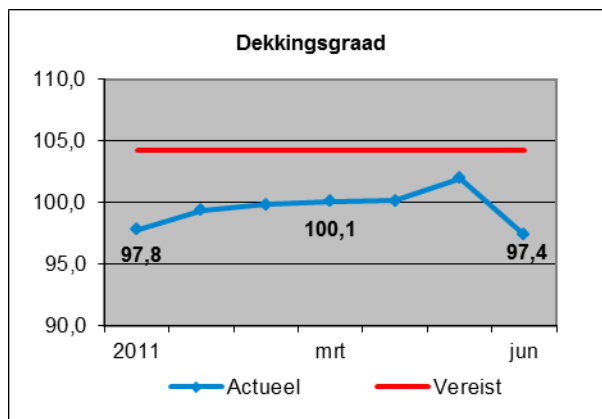
De heer Eisen heeft aangegeven dat hij om gezondheidsredenen zijn bestuurslidmaatschap wenst te beëindigen. De heer Eisen zit in het bestuur namens de pensioengerechtigden.

De Vereniging van Pensioengerechtigden van het Pensioenfonds TDV (VPP-TDV) heeft een kandidaat voor de opvolging van de heer Eisen, te weten de heer B.P. Hess voorgedragen. De heer Hess is momenteel voorzitter van het verantwoordingsorgaan. Mocht u zich ook kandidaat willen stellen, dan verzoeken wij u om u voor eind juli bij TDV aan te melden. Aan de kandidaatstelling zijn een aantal voorwaarden gesteld. Deze zullen bij uw aanmelding aan u medegedeeld worden. Indien zich geen andere kandidaten aanmelden, zal de heer Hess benoemd worden.

Ontwikkelingen in 2012

Evaluatie herstelplan

Na afloop van het boekjaar heeft TDV de jaarlijkse evaluatie van het herstelplan (gebaseerd op de financiële positie per ultimo 2011) ingediend bij DNB. Uit de evaluatie blijkt dat TDV op tijd uit de situatie van een dekkingstekort en reservetekort zou kunnen komen en zonder extra maatregelen te hoeven nemen.

Pensioenakkoord

In april is door het demissionaire kabinet Rutte aangekondigd dat de AOW-leeftijd eerder dan in het pensioenakkoord was afgesproken verhoogd wordt. Hierdoor is dit akkoord geschonden en is het op dit moment niet duidelijk wat de toekomst van het pensioenakkoord is.

Financiële positie

Financiële markten begonnen het jaar vrij rustig. In april en mei laaide de onrust in de eurozone echter weer op. Dit keer door problemen in Spanje. Hierdoor daalden de aandelenmarkten en, nog belangrijker, daalde de rente fors. In juni toonden aandelen herstel, maar door de lagere rente is de financiële positie van TDV in de eerste helft van het jaar niet verbeterd.

Meerjarenoverzicht						
Aantal verzekerden per 31 december	2012	2011	2010	2009	2008	2007
Deelnemers		1.056	1.117	1.185	1.272	1.332
Gewezen deelnemers		2.068	2.118	2.023	1.984	2.622
Pensioengerechtigden		3.287	3.315	3.353	3.358	3.420
		6.411	6.550	6.561	6.614	7.374
Pensioenen (x €1.000)						
Premies en koopsommen		5.937	5.058	5.462	4.462	4.668
Pensioenuitkeringen		19.499	19.247	18.730	19.105	18.245
Pensioenvermogen		375.574	361.292	333.505	305.613	363.411
Technische voorzieningen		383.948	351.302	325.045	319.124	276.401
Dekkingsgraad		97,8%	102,8%	102,6%	95,8%	131,4%
Vereiste dekking		117,2%	117,1%	118,2%	113,9%	119,1%
Beleggingen (x €1.000)						
Belegd vermogen		373.192	358.831	331.398	303.269	360.830
Beleggingsopbrengsten						
- Direct		18.220	18.032	14.001	11.673	11.661
- Indirect		11.430	25.834	29.123	-52.946	-70
Totaal beleggingsresultaat		8,3%	13,1%	14,3%	-16,3%	4,1%
Na renteaftrekking		nvt	nvt	nvt	-12,6%	3,3%
Pensioenpremie (%)						
- Ardagh MPN	31,3%	26,4%	23,4%	24,4%	20,0%	20,0%
- Ardagh Services Netherlands BV	26,0%	22,5%	18,0%	18,3%	15,0%	15,0%

Samenvatting van het financieel crisisplan

Voor 1 mei 2012 dienden alle pensioenfondsen een financieel crisisplan op te stellen. Het financieel crisisplan geeft een beschrijving van de maatregelen die het bestuur op korte termijn kan inzetten indien de dekkinggraad te laag is of snel daalt.

Crisis

Het bestuur onderkent twee crisissituaties: crisis en een zware crisis. Volgens het bestuur is er sprake van een crisis als de dekkinggraad van het fonds (gedurende 3 maanden) lager is dan 105%. Er is sprake van een zware crisis wanneer TDV gedwongen wordt om pensioenuitkeringen en pensioenaanspraken te verlagen. Het bestuur heeft een aantal signaleringsgrenzen (105% en 100%) voor de dekkinggraad bepaald, waarbij om extra alertheid van het bestuur wordt gevraagd.

Zorgwekkende situaties

Het bestuur heeft daarnaast twee zorgwekkende situaties bepaald:

- Als de premie niet toereikend is om de kosten van de pensioenopbouw te dekken. Het gevolg hiervan kan zijn dat de pensioenopbouw verlaagd moeten worden.
- Indien de indexatieachterstand groter is dan 10%.

Maatregelen

De tabel onderaan deze pagina geeft een overzicht van de maatregelen en in welke situaties die toegepast kunnen worden. De volgorde waarin de maatregelen

toegepast zullen worden, wordt aangegeven door de nummering achter het kruisje.

Het bestuur van TDV behartigt de belangen van alle deelnemers, gewezen deelnemers, pensioengerechtigden en de werkgever en houdt daarmee ook rekening bij het toepassen van de verschillende maatregelen tijdens een crisissituatie. In het onderstaande overzicht wordt van een aantal maatregelen aangegeven wat het effect op de dekkinggraad is en welke groep(en) belanghebbenden door een bepaalde maatregel word(t)en getroffen.

Communicatie

TDV publiceert de dekkinggraad maandelijks op de website. Hierbij zal apart melding gemaakt worden indien de dekkinggraad onder de signaleringsgrenzen komt.

Indien het fonds terechtkomt in de situatie van een zware crisis, zal het fonds alle deelnemers, het verantwoordingsorgaan, haar adviseurs, de COR en de werkgever hierover informeren.

Aan deelnemers zal een brief of een Pensioenblik verstuurd worden. Deze communicatie zal ook op de website geplaatst worden.

Informatie

Voor meer informatie kunt u ons bereiken via het telefoonnummer 0570-682116 of kijken op onze website www.sptdv.nl. Het volledige jaarverslag kunt u vinden op onze website.

Maatregel	Situatie			
	Tekort schietende premie	10% indexatie achterstand	Crisis	Zware crisis
Geen toeslag toekennen			X1	X1
Premie verhoging	X1			
Verzoek achtergestelde lening		X1		
Bijdrage werkgever	X2	X2		X2
Vermindering pensioenopbouw	X3			
Korten*				X3

Maatregel	Voorbeeld hoogte	Effect op dekkinggraad	Belanghebbenden			
			Actieve deelnemers	Gewezen deelnemers	Pensioen-gerechtigden	Werkgever
Geen toeslag toekennen	2%	2%	X	X	X	
Premie verhoging	2%	0,20%	X			X
Verzoek achtergestelde lening	€ 2 mio	0,25%				X
Verzoek bijstorting werkgever	€ 2 mio	0,50%				X
Korten*	2%	2%	X	X	X	

* Korten is het verlagen van pensioenen (van pensioengerechtigden) en pensioenaanspraken (van deelnemers en gewezen deelnemers).

Toelichting bij de eerste tabel:

Als TDV in een zware crisis verkeert kunnen er 3 maatregelen getroffen worden. Deze maatregelen kunt u opzoeken in de kolom zware crisis en zijn aangegeven met een X en een nummer er achter. Het nummer geeft aan welke maatregel als eerste ingezet zal worden. In het geval van een zware crisis zal dus eerst maatregel X1 (geen toeslag toekennen) worden ingezet. Vervolgens maatregel X2 enzovoorts.

Toelichting bij de tweede tabel:

De kruisjes geven aan welke belanghebbenden door een bepaalde maatregel getroffen worden. Indien er geen toeslagen worden toegekend, merken de actieve deelnemers en gewezen deelnemers dat doordat hun pensioenaanspraken niet worden verhoogd en de pensioengerechtigden doordat hun pensioenen niet worden verhoogd. De werkgever heeft geen last van deze maatregel. Het omgekeerde is het geval indien de werkgever een extra storting in het fonds doet. In het eerste gedeelte van de tabel wordt aangegeven wat het effect van een bepaalde maatregel op dekkinggraad is. Een bijstorting van de werkgever van bijvoorbeeld € 2 miljoen zal de dekkinggraad met ongeveer 0,5% doen stijgen.